

Lietas Nr. A420282814
Lietas arhīva Nr. A42-02828-14/27

SPRIEDUMS **Latvijas tautas vārdā**

Rīgā 2014.gada 15.septembrī

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:

tiesnese A.Pūcīte,

piedaloties atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Patērētāju tiesību aizsardzības centra pilnvarotajam pārstāvim /pers. A/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc SIA /Nosaukums A/ pieteikuma par Patērētāju tiesību aizsardzības centra 2014.gada 8.aprīļa lēmuma Nr.6-pk atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Patērētāju tiesību aizsardzības centrs (turpmāk – PTAC) 2012.gada 30.augustā ierosināja administratīvo lietu par pieteicējas SIA /Nosaukums A/ komercpraksi, kas īstenota, pieteicējas maksas autostāvvietas pakalpojumu sniegšanas ietvaros piemērojot noteiktu sankciju – uzstādot riteņu bloķētāju iekārtu.

Administratīvās lietas izskatīšanas laikā PTAC saņēma pieteicējas 2012.gada 18.decembra vēstuli Nr.1-270/18.12.12. un 2013.gada 14.janvāra vēstuli Nr.1-25/12.01.13. Vēstulēs pieteicēja apņēmas veikt labojumus tās autostāvvietas lietošanas noteikumos (turpmāk arī – noteikumi) līdz 2013.gada 31.decembrim, kā arī apņēmas neizlietot aizturējuma tiesības.

Ar PTAC 2013.gada 21.februāra vēstuli Nr.21-06/1320-K-151 pieteicēja informēta, ka administratīvā lieta pret to izbeigta.

[2] 2014.gada 8.janvārī, veicot pieteicējas rakstveida apņemšanās izpildes kontroli, PTAC konstatēja, ka pieteicēja nepilda rakstveida apņemšanos daļā par Noteikumu labošanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām līdz 2013.gada 31.decembrim.

Ar PTAC 2014.gada 8.aprīļa lēmumu Nr.6-pk (turpmāk – Lēmums) (*lietas 20. – 28.lapa*) nolemts:

1) uzlikt pieteicējai par pienākumu nekavējoties izbeigt negodīgu (agresīvu) komercpraksi, kas izpaužas kā riteņu bloķētāju uzstādīšana automašīnām;

2) nekavējoties pārtraukt pildīt par netaisnīgu atzīto patērētājiem piedāvāto pieteicējas autostāvvietu lietošanas noteikumu, kas paredz pieteicējas tiesības uzstādīt riteņu bloķētājus automašīnām, kuras novietotas pieteicējas autostāvvietās;

3) uzlikt pieteicējai par pienākumu divu mēnešu laikā no administratīvā akta spēkā stāšanās brīža grozīt par netaisnīgu atzīto patērētājiem piedāvāto pieteicējas autostāvvietu lietošanas noteikumu, kas paredz pieteicējas tiesības uzstādīt riteņu bloķētājus automašīnām, kuras novietotas pieteicējas autostāvvietās;

4) uzdot pieteicējai iesniegt PTAC informāciju/pierādījumus par šā lēmuma 3.punktā pieteicējai uzliktā tiesiskā pienākuma izpildi 5 dienu laikā no tā izpildes, iesniedzot pārstrādāto autostāvvietas lietošanas noteikumu projektu.

Lēmums pamatots ar turpmāk minēto.

[2.1] No Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 1.panta pirmās daļas 1.un 2.punkta izriet, ka pieteicējas darbība, piemērojot noteiktu soda sankciju, proti, uzstādot riteņu bloķētāju iekārtu, ir komercprakse, ko veic pieteicēja, jo attiecīgā darbība ir tieši saistīta ar autostāvvietas pakalpojumu sniegšanu patērētājiem. Pieteicējas īstenotā komercprakse ir vērtējama no vidusmēra patērētāja uztveres un rīcības viedokļa. Konkrētajā gadījumā vidusmēra patērētāju raksturo tādu patērētāju kopums, kas pārvietošanās nolūkos izmanto transportlīdzekļus un to novietošanai Rīgā izmanto vai varētu izmantot stāvvietu pakalpojumus.

[2.2] Atbilstoši Noteikumu 8.punktam ilgstošu, atkārtotu, rupju vai ļaunprātīgu Noteikumu pārkāpumu gadījumos automašīnai, pamatojoties uz tiesību aktos paredzētajām aizturējuma tiesībām, var tikt uzstādīts riteņu bloķētājs.

PTAC norāda, ka aizturējuma tiesības var tikt piemērotas tikai Civillikuma 1734.un tā turpmākajos pantos noteiktajos gadījumos.

Starp pieteicēju un patērētājiem, kas noslēdz ar pieteicēju līgumu par autostāvvietas izmantošanu, konkrētajā gadījumā neveidojas ne nekustamā īpašuma nomas, ne īres tiesības Civillikuma normu izpratnē. Patērētājs iegūst tiesības tikai īslaicīgi novietot transportlīdzekli noteiktā vai visbiežāk nenoteiktā autostāvvietas daļā.

Ņemot vērā to, ka starp pieteicēju un patērētājiem konkrētajā gadījumā nav konstatējamās ne īres, ne nomas tiesiskās attiecības, nav pieļaujama riteņu bloķēšanas iekārtu izmantošana, atsaucoties uz Civillikuma 1733.pantā un tam sekojošos pantos noteiktajām aizturējuma tiesībām. Šīm attiecībām piemērojamas vispārīgās saistību tiesību normas, izņemot regulējumu attiecībā uz glabājuma līgumu.

[2.3] Noteikumu 8.punkts satur netaisnīgus līguma noteikumus, jo tas, pretēji labticīguma prasībām rada būtisku neatbilstību līgumā noteiktajās līgumslēdzēju pušu tiesībās un pienākumos par sliktu patērētājam. Tādējādi, ja pieteicēja saskaņā ar Noteikumu 8.punktu izmanto riteņa bloķēšanas iekārtu, nenoņemot to līdz brīdim, kamēr patērētājs nav veicis izrakstītajā soda kvītī norādītās naudas summas apmaksu, patērētājam tiek radīti zaudējumi.

Atbilstoši Civillikuma 1770., 1773.un 1775.pantam katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina.

[2.4] Piemērojot Noteikumu 8.punktu, pieteicēja īsteno agresīvu un negodīgu komercpraksi atbilstoši Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 12.panta pirmajai daļai un 4.panta otrās daļas 3.punktam, jo konkrētā darbība ir atzīstama par nesamērīgas ietekmes/piespiedu līdzekļu un draudu izmantošanu, tajā skaitā draudot veikt prettiesiskas darbības (nepamatota aizturējuma tiesību izmantošana) gadījumā, ja patērētājs nesamaksās par pakalpojumu. Tādējādi patērētājs tiek pakļauts spiedienam, kas var negatīvi ietekmēt vidusmēra patērētāja rīcības brīvību attiecībā uz pakalpojumu, un tā rezultātā patērētājs var pieņemt tādu lēmumu par pakalpojuma saņemšanu un soda naudas samaksu, kādu viņš citādi nepieņemtu. Nesamērīga ietekme šajā gadījumā izpaužas tajā, ka patērētājam, neveicot samaksu par autostāvvietas izmantošanu, netiek dota izvēles brīvība – ja soda nauda netiek samaksāta uzreiz, patērētājs ir spiests izmantot autostāvvietu ilgāk, turklāt tiek ierobežotas patērētāja tiesības lietot savu mantu. Automašīnu bloķētāju izmantošana kopsakarā ar līgumsoda pieprasīšanu no patērētājiem ir darbības, kas arī ir vērtējamas kā nesamērīgas ietekmes izmantošana.

[2.5] Pieteicējas autostāvvietās izvietotajos Noteikumos norādītais, ka riteņu bloķētāji var tikt izmantoti Noteikumu pārkāpšanas gadījumā, nenovērš pieteicējas īstenotās komercprakses agresīvo raksturu, draudot ar prettiesiskām darbībām. Tāpat pieteicējas īstenoto komercpraksi nevar attaisnot ar grūtībām autostāvvietas pakalpojumu sniegšanā, jo normatīvie akti šādos gadījumos neparedz izņēmuma tiesības.

[3] Pieteicēja Administratīvajā rajona tiesā iesniedza pieteikumu (*lietas 3. – 17.lapa*) par Lēmuma atcelšanu.

Pieteikums pamatots ar šādiem argumentiem.

[3.1] Starp pieteicēju un autostāvvietas lietotājiem noslēgtais līgums atbilst īres līgumam un to starpā pastāv īres tiesiskās attiecības. Īres līguma būtiskās sastāvdaļas ir priekšmets un maksa.

[3.2] Pieteicējas autostāvvietas ir apzīmētas ar Ministru kabineta 2004.gada 26.jūnija noteikumu Nr.571 „Ceļu satiksmes noteikumi” 5.pielikumā ietvertu ceļa zīmi Nr.533 „Maksas stāvvietā”.

Pieteicējas autostāvvietā redzamā vietā ir novietoti Noteikumi.

Tādējādi, autostāvvietas lietotājam, novietojot automašīnu pieteicējas autostāvvietā, ar konkludentām darbībām tiek noslēgts līgums, automašīnas lietotājam piekrītot pieteicējas noteiktajai maksai, kā arī akceptējot Noteikumus.

[3.3] Par īres priekšmetu un tā netraucētu lietošanu pieteicēja norāda, ka pieteicējas autostāvvietās automašīnas lietotājs var brīvi izvēlēties katru īrei piedāvāto stāvvietu, kurām ir skaidri iezīmētas robežas, iegūstot to savā netraucētā lietošanā uz visu līguma darbības laiku.

Atbilstoši Civillikuma 2130.pantam, novietojot automašīnu pieteicējas autostāvvietā, automašīnas lietotājs iegūst šo autostāvvietu netraucētā lietošanā, nevis valdījumā – viņš var to netraucēti lietot, bet nevar ar to brīvi rīkoties. Savukārt pieteicēja nodrošina, ka trešās personas respektē īrnieka lietošanas tiesības un garantē autostāvvietas netraucētu lietošanu visā līguma darbības laikā

Civillikums neaprobežo īres tiesiskās attiecības ar kādiem termiņiem.

[3.4] Par īres maksu pieteicēja norāda, ka atbilstoši Civillikuma 2141.pantam īrniekam ir jāmaksā īres maksa.

Pieteicējas rīcība, uzliekot automašīnai riteņu bloķētājus, ir veids, kādā pieteicēja atbilstoši Civillikuma 1736.pantam izlieto saistību tiesību aizsardzību – aizturējuma tiesības. Pieteicēja aizturējuma tiesības izlieto attiecībā uz priekšmetu, kas ir novietots īres objektā un kas attiecīgi ir nonācis tās varā tiesīgā kārtā. Minētās tiesības pieteicēja izmanto tikai ārkārtas gadījumos un samērīgi aizskāruma apjomam un

raksturam, proti, pieteicējai konstatējot ilgstošu, rupju vai atkārtotu līguma pārkāpumu. Riteņu bloķētāji tiek pielietoti tikai gadījumos, kad pieteicējas tiesisko interešu aizsardzība tiesas ceļā ir apgrūtināta.

[3.5] PTAC, atzīstot pieteicējas tiesības izlietot aizturējuma tiesības par neatbilstošu normatīvo aktu prasībām, ir pārkāpis vienlīdzības principu, jo PTAC vienlaikus par tiesiskiem atzīst citus aizturējuma tiesību izlietošanas veidus – paceļamo barjeru, vārtu, sarga vai citu šķēršļu, kas neļauj brīvi izbraukt no autostāvvietas, piemērošanu.

[3.6] Pieteicējas pielietoto aizturējuma tiesību mērķis nav līguma darbības piespiedu pagarināšana, bet gan saistību izpilde. Tā kā pieteicējas rīcība, izlietojot aizturējuma tiesības, ir tiesiska, tad pieteicēja nepiekrīt, ka tā draud patērētājiem ar prettiesisku darbību veikšanu.

[3.7] Pārsvarā līgums par autostāvvietas lietošanu tiek noslēgts starp komersantiem, līdz ar to šādos gadījumos nevar tikt piemērots Patērētāju tiesību aizsardzības likums, jo šeit ir jāpiemēro Komerclikuma 399.pants.

[3.8] Administratīvās lietas ierosināšanas brīdī 2012.gadā Negodīgas komercprakses aizlieguma likums agresīvas komercprakses jēdzienu attiecināja tikai uz komersanta rīcību un darbībām pirms līguma noslēgšanas, kas ir vērstas uz patērētāja piespiešanu noslēgt līgumu. Pieteicēja izmantoja riteņu bloķētājus jau pēc līguma noslēgšanas. Grozījumi Negodīgas komercprakses aizlieguma likumā stājās spēkā tikai 2014.gada 3.aprīlī, tas ir, sešas dienas pirms tika pieņemts Lēmums.

PTAC, pieņemot Lēmumu, ir pārkāpis tiesiskuma, demokrātiskas iekārtas un samērīguma principu.

[4] 2014.gada 4.jūnijā Administratīvajā rajona tiesā saņemts PTAC rakstveida paskaidrojums (*lietas 35. – 38.lapa*), kurā PTAC norāda, ka uzskata pieteikumu par nepamatotu un noraidāmu pamatojoties uz Lēmumā minēto.

Papildus PTAC norāda, ka kopš Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma stāšanās spēkā 2008.gada 1.janvārī minētā normatīvā akta noteikumi, nodrošinot 2005.gada 11.maija Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2005/29/EK, kas attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi iekšējā tirgū attiecībā pret patērētājiem un ar ko groza Padomes Direktīvu 84/450/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 97/7/EK, 98/27/EK un 2002/65/EK un Padomes Regulu (EK) Nr.2006/2004 („Negodīgas komercprakses direktīva”) 3.panta 1.punkta prasības, ir bijuši attiecināmi un piemērojami attiecībā uz komercpraksi, kas tiek īstenota pirms līguma slēgšanas, līguma noslēgšanas brīdī un pēc līguma noslēgšanas.

[5] Pieteicējas pilnvarotie pārstāvji lūdza tiesu atlikt lietas izskatīšanu, norādot, ka tiem ir jāpiedalās citās lietās nozīmētās tiesas sēdēs. Uz tiesas sēdi 2014.gada 12.septembrī nedz pieteicējas likumīgie, nedz pilnvarotie pārstāvji neieradās. Tā kā pavēste pieteicējai tika nosūtīta savlaicīgi, bet par pilnvaroto pārstāvju esamību un to nespēju ierasties uz tiesas sēdi tiesai tika paziņots mazāk kā divas nedēļas pirms tiesas sēdes, kā arī, ņemot vērā to, ka pieteicēja ir juridiska persona, kurai ir iespējams nodrošināt citu pārstāvju (tai skaitā likumīgo) ierašanos tiesas sēdē, tiesa atzina pieteicējas neierašanos par neattaisnotu. Vienlaicīgi tiesa, izvērtējot atbildētājas pārstāvja lūgumu skatīt lietu bez pieteicējas klātbūtnes un atzīstot, ka tiesas rīcībā ir pietiekami lietas materiāli, nolēma lietu skatīt bez pieteicējas pārstāvju klātbūtnes.

[6] Tiesas sēdē PTAC pilnvarotais pārstāvis pieteikumu neatzina, pamatojoties uz Lēmumā un paskaidrojumos norādīto.

Motīvu daļa

[7] Tiesa izvērtējot lietas dalībnieku paskaidrojumus un lietas materiālus kopsakarā ar tiesību normām, secina, ka pieteikums ir nepamatots un tādēļ noraidāms turpmāko apsvērumu dēļ.

[8] Tiesa konstatē, ka lietā nepastāv strīds par lietas faktiskajiem apstākļiem, proti, par konkrēta satura stāvvietas noteikumu esību (*lietas 136.lapa*) un riteņu bloķētāju piemērošanas iespējamības esību no pieteicējas puses.

[9] No lietas materiālos esošajiem autostāvvietas lietošanas noteikumiem (*lietas 136.lapa*) izriet, ka pieteicējas ieskatā starp viņu un personu, kas novieto stāvēšanai savu transportlīdzekli pieteicējas maksas stāvvietā, ar konkludentām darbībām tiek noslēgts nomas līgums (atbilstoši pieteicējas pieteikumam – īres līgums (*lietas 4.lapa*)) (Civillikuma 1428.pants). Tādējādi pieteicējas ieskatā, gadījumā, ja persona, kas novieto stāvēšanai savu transportlīdzekli pieteicējas maksas stāvvietā, pārkāpj autostāvvietas lietošanas noteikumus, viņai ir aizturējuma tiesības (Civillikuma 1735., 1736.pants).

Atbilstoši Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 1.panta pirmās daļas 2.punktam, komercprakse cita starpā ir arī darbība (uzvedība, apgalvojums, komerciāla saziņa, tirgvedība) vai bezdarbība (noklusējums), kas tieši saistīta ar pakalpojuma sniegšanu patērētājam. Savukārt saskaņā ar minētā panta pirmās daļas 1.punktu komercprakses īstenotājs ir jebkura fiziskā vai juridiskā persona, kas savas saimnieciskās vai profesionālās darbības ietvaros īsteno komercpraksi, kā arī jebkura cita fiziskā vai juridiskā persona, kas rīkojas komercprakses īstenotāja vārdā vai uzdevumā.

Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 1.panta 3.punkts noteic, ka patērētājs ir fiziskā persona, kas izsaka vēlēšanos iegādāties, iegādājas vai varētu iegādāties vai izmantot precī vai pakalpojumu nolūkam, kurš nav saistīts ar tās saimniecisko vai profesionālo darbību. Savukārt minētā likuma 1.panta 2.punkts noteic, ka pakalpojums ir personas saimnieciskās vai profesionālās darbības ietvaros par atlīdzību vai bez tās izpildīts patērētāja pasūtījums vai tāda ar patērētāju noslēgta līguma pildīšana, saskaņā ar kuru tiek iznomāta kāda lieta, uzlabota vai pārveidota esoša lieta vai tās īpašības vai veikts darbs, vai gūts nematerializēts darba rezultāts.

Ņemot vērā iepriekš minēto ir izdarāms secinājums, ka principā arī nomas (*tiesas ieskatā, ņemot vērā Patērētāju tiesību aizsardzības likuma jēgu un mērķi, ar likumā lietoto terminu „noma” ir jāsaprot arī termins „īre”*) attiecībām starp pusēm ir pakalpojuma sniegšanas raksturs. Līdz ar to tiesas ieskatā lietā nav būtiskas nozīmes apstāklim – pastāv vai nepastāv starp pieteicēju un personu, kas novieto pieteicējas maksas auto stāvvietā savu transportlīdzekli, īres vai nomas attiecības, bet gan būtiski svarīgs ir apstāklis, ka starp pieteicēju un personu, kas novieto pieteicējas maksas auto stāvvietā savu transportlīdzekli, pastāv pakalpojuma sniedzēja un patērētāja savstarpējās attiecības.

Tādējādi lietā ir pārbaudāms, pirmkārt, vai pieteicēja ir atzīstama par pakalpojuma sniedzēju un, otrkārt, vai pieteicēja sniedzot pakalpojumus ir īstenojusi negodīgu komercpraksi, nostādot patērētāju nevienlīdzīgā un neaizsargātā stāvoklī iepretim sev.

[10] Izvērtējot lietas materiālus un publiski pieejamo informāciju /Mājaslapa/, tiesai nerodas šaubas par to, ka pieteicējas darbība, nodrošinot maksas autostāvvietas, ir tās saimnieciskā darbība. Uz minēto

nešaubīgi norāda pieteicējas interneta vietnē iekļautā informācija par pieteicējas piedāvātajām autostāvvietām un to izmantošanas izmaksām.

Tāpat tiesai nerodas šaubas par to, ka pieteicējas attiecības ar tās autostāvvietās novietoto transportlīdzekļu vadītājiem, atbilstoši Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 1.panta 2.punktam, ir pakalpojuma sniedzēja un patērētāja attiecības. Uz priekšapmaksas pakalpojuma esību norāda arī pati pieteicēja autostāvvietas lietošanas noteikumos (*lietas 136.lapa*).

Līdz ar to jebkuras pieteicējas darbības, kas vērstas uz konkrētās saimnieciskās darbības īstenošanu, proti, pakalpojuma sniegšanu, pārkāpjot Negodīgas komercprakses aizlieguma likumā noteikto, ir atzīstamas par negodīgu komercpraksi.

[11] Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 4.panta otrā daļa noteic, ka Komercprakse ir negodīga, ja iestāties vismaz viens no šādiem nosacījumiem: 1) tā neatbilst profesionālajai rūpībai un būtiski negatīvi ietekmē vai var būtiski negatīvi ietekmēt tāda vidusmēra patērētāja vai tādas patērētāju grupas vidusmēra pārstāvja ekonomisko rīcību attiecībā uz precī vai pakalpojumu, kam šī komercprakse adresēta vai ko tā skar; 2) tā ir maldinoša; 3) tā ir agresīva.

Konkrētajā lietā PTAC pieteicējas rīcību, uzliekot transportlīdzekļiem riteņu bloķētājus, ir atzinis par agresīvu komercpraksi.

Saskaņā ar Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 12.panta pirmo daļu komercpraksi uzskata par agresīvu, ja, ņemot vērā visas tās īpatnības un visus apstākļus — neatlaidīgas darbības, piespiešanu, tostarp fiziska spēka vai nesamērīgas ietekmes izmantošanu, tā būtiski ietekmē vai var būtiski ietekmēt vidusmēra patērētāja izvēles vai rīcības brīvību attiecībā uz precī vai pakalpojumu un rezultātā patērētājs pieņem vai var pieņemt tādu lēmumu par rīcību saistībā ar darījumu, kādu citādi nebūtu pieņēmis. Savukārt minētā likuma 13.panta pirmais punkts noteic, ka komercprakse jebkuros apstākļos uzskatāma par agresīvu, ja komercprakses īstenošana rada iespaidu, ka patērētājs nevarēs atstāt attiecīgo telpu, pirms nebūs noslēdzis līgumu.

Kā izriet no autostāvvietas noteikumiem (*lietas 136.lapa*), tad patērētāju novietotajiem transportlīdzekļiem par minēto noteikumu neievērošanu, pamatojoties uz aizturējuma tiesībām, var tikt uzstādīti riteņu bloķētāji. Tādējādi patērētājam ir liegta iespēja atstāt konkrēto stāvvietu un izmatot patērētāja lietošanā esošo transportlīdzekli. Turklāt, kā izriet no autostāvvietas lietošanas noteikumiem, riteņu bloķētājus pieteicēja noņem katru dienu no plkst.9.00 līdz 20.00 30 minūšu laikā pēc pieteikuma saņemšanas un pēc tam, kad ir samaksāta noteikumos noteiktā soda nauda, kas ir 25 euro. Tas nozīmē, ka laika periodā no plkst.20.00 līdz 9.00, ja transportlīdzeklim ir uzstādīts riteņu bloķētājs, patērētājam vispār ir liegta iespēja izmantot savu transportlīdzekli un atstāt autostāvvietu. Šāda situācija rodas arī gadījumā, ja personai nav iespējams samaksāt pieteicējas pieprasītos 25 euro, kas tiesas ieskatā nav maza summa un var arī nebūt personu rīcībā.

No minētā ir secināms, ka pieteicējas autostāvvietas noteikumi atbilst agresīvas komercprakses definīcijai, proti, pieteicēja, lai gūtu peļņu, izmanto patērētāja izvēli ietekmējošu piespiešanas mehānismu. Turklāt tiesas ieskatā noteikumos noteiktais piespiešanas mehānisms tuvinās patērētāja šantāžai (*lietas 101.lapa ar tulkojumu no krievu valodas lietas 181.lapā*), tādējādi nav samērīgs ar pieteicējas tiesību uz peļņu par sniegto pakalpojumu. Kā izriet no lietas materiāliem, tad praktiski pieteicēja piespiež patērētāju parakstīt vienošanos (apliecinājumu) par soda naudas samaksu (*lietas 39.lapa un 101.lapa ar tulkojumu no krievu valodas 180.lapā*), lai tiktu noņemts riteņu bloķētājs, tādējādi pieteicēja piespiež patērētāju uz rīcību saistībā ar darījumu par maksas autostāvvietas izmantošanu, kādu citādi patērētājs nebūtu pieņēmis.

Vienlaicīgi tiesa konstatē, ka, tā kā pieteicēja, izmantojot riteņu bloķētājus ne tikai rada iespaidu, ka patērētājam nebūs iespējams, bet gan tieši liedz atstāt ar savu transportlīdzekli autostāvvietu, tiesas

ieskatā uz pieteicējas īstenoto komercpraksi var tikt attiecināts Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 13.panta 1.punkts un var tikt uzskatīts, ka pieteicējas rīcība ir agresīva komercprakse jebkuros apstākļos.

Tiesa vērš pieteicējas uzmanību uz to, ka svešas lietas aizturējuma tiesība ir izņēmuma gadījums no vispārējā principa, pēc kura jebkuri konflikti ir atrisināmi tiesas ceļā (*Civillikuma komentāri, Saistību tiesības; K.Torgāns; R.: Mans īpašums, 2000, 224.lpp*). Tādējādi aizturējuma tiesība pati par sevi var būt ar proporcionāli negatīvāku ietekmi uz personu, nekā nodarītais vai iespējamais kaitējums aizturējuma tiesības izmantotājam. Līdz ar to aizturējuma tiesības piemērošana pakalpojuma sniedzēja un patērētāja attiecībās nav pieļaujama, jo pārkāpj Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 3.panta 2.punktā noteikto līgumslēdzēju pušu vienlīdzības principu. Līdz ar to nav attaisnojams autostāvvietas lietošanas noteikumos pieteicējas iekļautais nosacījums, ka aizturējuma tiesības var tikt izmantotas ilgstošu, atkārtotu, rupju vai ļaunprātīgu minēto noteikumu pārkāpumu gadījumos, pat ja pieteicējas ieskatā viņai būs apgrūtināta iespēja saņemt tai pienākošos sniegtā pakalpojuma maksu.

[12] Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 15.panta septītā daļa noteic, ja komercprakses īstenotājs saskaņā ar šā panta ceturtās daļas 2.punktu rakstveidā apņemas noteiktā termiņā novērst konstatēto pārkāpumu, uzraudzības iestāde nepieņem šā panta astotajā daļā minētos lēmumus. Parakstot rakstveida apņemšanos, komercprakses īstenotājs ir atzinis savu vainu konstatētajā pārkāpumā. Ja apņemšanās netiek pildīta, uzraudzības iestāde ir tiesīga pieņemt vienu vai vairākus šā panta astotajā daļā minētos lēmumus un komercprakses īstenotājs ir saucams pie normatīvajos aktos noteiktās atbildības.

Kā izriet no lietas materiāliem, tad pieteicēja bija apņēmusies no 2012.gada 18.decembra nepiemērot riteņu bloķētājus un attiecīgā veidā veikt labojumus autostāvvietu noteikumos (*lietas 68.un 70.lapa*).

Minēto apņemšanos pieteicēja netika izpildījusi, jo autostāvvietas lietošanas noteikumi joprojām noteica pieteicējas tiesības piemērot aizturējuma tiesības, izmantojot riteņu bloķētājus (*lietas 136.lapa*).

Līdz ar to, tā kā PTAC iepriekš bija konstatējis negodīgu komercpraksi pieteicējas rīcībā, PTAC bija tiesīga pieņemt vienu vai vairākus Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 15.panta astotajā daļā minētos lēmumus (1) *uzlikt komercprakses īstenotājam par pienākumu atbilstošā veidā sniegt papildu informāciju, kas nepieciešama, lai nodrošinātu komercprakses atbilstību šā likuma prasībām;* 2) *uzlikt komercprakses īstenotājam par pienākumu nekavējoties izbeigt negodīgu komercpraksi;* 3) *aizliegt negodīgu komercpraksi, ja tā vēl nav uzsākta, bet ir paredzama;* 4) *uzlikt komercprakses īstenotājam par pienākumu publicēt attiecīgajai komercpraktei atbilstošā saziņas līdzeklī paziņojumu, kurā norāda laboto informāciju, atsaucot negodīgo komercpraksi;* 5) *piemērot administratīvo sodu likumā noteiktajā kārtībā*) un saukt pieteicēju pie normatīvajos aktos noteiktās atbildības.

Tādējādi PTAC pamatoti uzlika pieteicējai par pienākumu: 1) nekavējoties izbeigt negodīgu (agresīvu) komercpraksi, kas izpaužas kā riteņu bloķētāju uzstādīšana automašīnām; 2) nekavējoties pārtraukt pildīt par netaisnīgu atzīto patērētājiem piedāvāto pieteicējas autostāvvietu lietošanas noteikumu, kas paredz pieteicējas tiesības uzstādīt riteņu bloķētājus automašīnām, kuras novietotas pieteicējas autostāvvietās; 3) divu mēnešu laikā no administratīvā akta spēkā stāšanās brīža grozīt par netaisnīgu atzīto patērētājiem piedāvāto pieteicējas autostāvvietu lietošanas noteikumu, kas paredz pieteicējas tiesības uzstādīt riteņu bloķētājus automašīnām, kuras novietotas pieteicējas autostāvvietās; 4) uzdeva pieteicējai iesniegt PTAC informāciju/pierādījumus par šā lēmuma 3.punktā pieteicējai uzliktā tiesiskā pienākuma izpildi 5 dienu laikā no tā izpildes, iesniedzot pārstrādāto autostāvvietas lietošanas noteikumu projektu.

[13] Tiesas ieskatā ir noraidāms pieteicējas arguments par to, ka līgums par autostāvvietas lietošanu pārsvarā tiek noslēgts starp komersantiem, tādējādi Patērētāju tiesību aizsardzības likums nav piemērojams.

Tā kā autostāvvietas lietošanas noteikumos nav nošķirta to attiecināmība uz fizisku vai juridisku personu, tad tie tiklab attiecas, kā uz juridisku tā uz fizisku personu. Tā kā autostāvvietas izmantošanas pakalpojumu var izvēlēties izmantot fiziska persona, tad noteikumiem jāatbilst Patērētāju tiesību aizsardzības likuma prasībām, neskatoties uz to, ka autostāvvietu var izmantot arī juridiskas personas.

Turklāt pat, ja transportlīdzeklis ir reģistrēts uz juridiskas personas vārda, tas neizslēdz iespēju, ka attiecīgā transportlīdzekļa vadītājs, novietojot transportlīdzekli, to novieto kā fiziska persona savā vārdā.

[14] Pieteicēja norāda, ka administratīvās lietas ierosināšanas brīdī 2012.gadā Negodīgas komercprakses aizlieguma likumā agresīvas komercprakses jēdziens tika attiecināts tikai uz komersanta rīcību un darbībām pirms līguma noslēgšanas, kas vērstas uz patērētāja piespiešanu noslēgt līgumu, bet pieteicēja izmantoja riteņu bloķētājus jau pēc līguma ar patērētāju noslēgšanas.

Tiesa ieskatā PTAC pamatoti norādījis, ka kopš Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma spēkā stāšanās 2008.gada 1.janvārī Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma noteikumi ir bijuši attiecināmi un piemērojami uz komercpraksi, kas tiek īstenota pirms līguma slēgšanas, līguma slēgšanas brīdī un pēc līguma noslēgšanas.

Negodīgas komercprakses aizlieguma likums pieņemts, pamatojoties uz 2005.gada 11.maijā Eiropas Parlamenta un Padomes izdoto direktīvu Nr.2005/29/EK, iekļaujot tiesību normas, kas izriet no šīs direktīvas. Direktīvas Nr.2005/29/EK 3.panta pirmais punkts noteic, ka tā attiecas uz uzņēmēju negodīgu komercpraksi attiecībā pret patērētājiem, kā izklāstīts 5.pantā, pirms komercdarījuma, kas attiecas uz kādu produktu, pēc tā un tā laikā.

Tātad no minētā secināms, ka, stājoties spēkā Negodīgas komercprakses aizlieguma likumam, šā normatīvā akta noteikumos tika iekļauti minētās direktīvas nosacījumi un jau sākotnēji bija piemērojami komersanta veiktajai komercpraksi gan pirms līguma ar patērētāju noslēgšanas, gan līguma noslēgšanas brīdī, gan pēc līguma noslēgšanas, līdz ar to pieteicējas arguments, ka agresīvas komercprakses jēdziens ir attiecināms tikai pirms līguma ar patērētāju noslēgšanas, ir nepamatots.

Šāds uzskats būtu pretējs arī Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma mērķim nodrošināt patērētāju tiesību un ekonomisko interešu aizsardzību, aizliedzot komercprakses īstenotājiem izmantot negodīgu komercpraksi attiecībā pret patērētājiem.

2014.gada 3.aprīlī ir pieņemti grozījumus Negodīgas komercprakses aizlieguma likumā, papildinot likuma 3.panta otro daļu un nosakot, ka Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma noteikumi ir attiecināmi uz komercpraksi, kas tiek īstenota attiecībā uz patērētāju pirms līguma noslēgšanas, līguma slēgšanas laikā, kā arī pēc līguma noslēgšanas, tādā veidā novēršot praksē iespējamās neskaidrības attiecībā uz Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma piemērošanu uz komercpraksi, kas tiek īstenota līguma slēgšanas laikā un pēc līguma noslēgšanas (*sk.Likumprojekta Grozījumi Negodīgas komercprakses aizlieguma likumā sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija) I daļa ceturto punktu <http://titania.saeima.lv/LIVS11/SaeimaLIVS11.nsf/0/F01AA672C21285A5C2257A460041900B?OpenDocument#b>*). Ņemot vērā likumprojekta anotācijas tekstu, secināms, ka likuma grozījumi tika veikti ar mērķi precizēt tiesisko regulējumu, skaidrāk izsakot jau iepriekš likumdevēja pausto gribu.

Tādējādi, tulkojot Negodīgas komercprakses aizlieguma likuma 3.panta otro daļu un likuma 12.panta pirmo daļu teleoloģiski, vēsturiski un sistēmiski, secināms, ka arī Lēmuma izdošanas brīdī negodīgās (agresīvas) komercprakses jēdziens bija piemērojams un attiecināms arī uz komersanta darbībām līguma noslēgšanas laikā un līguma darbības laikā.

[15] Ņemot vērā iepriekš minēto tiesa atzīst Lēmumu par tiesisku, bet pieteicējas pieteikumu par

nepamatotu.

Rezolutīvā daļa

Ņemot vērā iepriekš konstatēto un pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246. – 251.pantu un 289. – 291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

noraidīt pilnībā SIA /Nosaukums A/ pieteikumu par Patērētāju tiesību aizsardzības centra 2014.gada 8.aprīļa lēmuma Nr.6-pk atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā mēneša laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese

A.Pūcīte